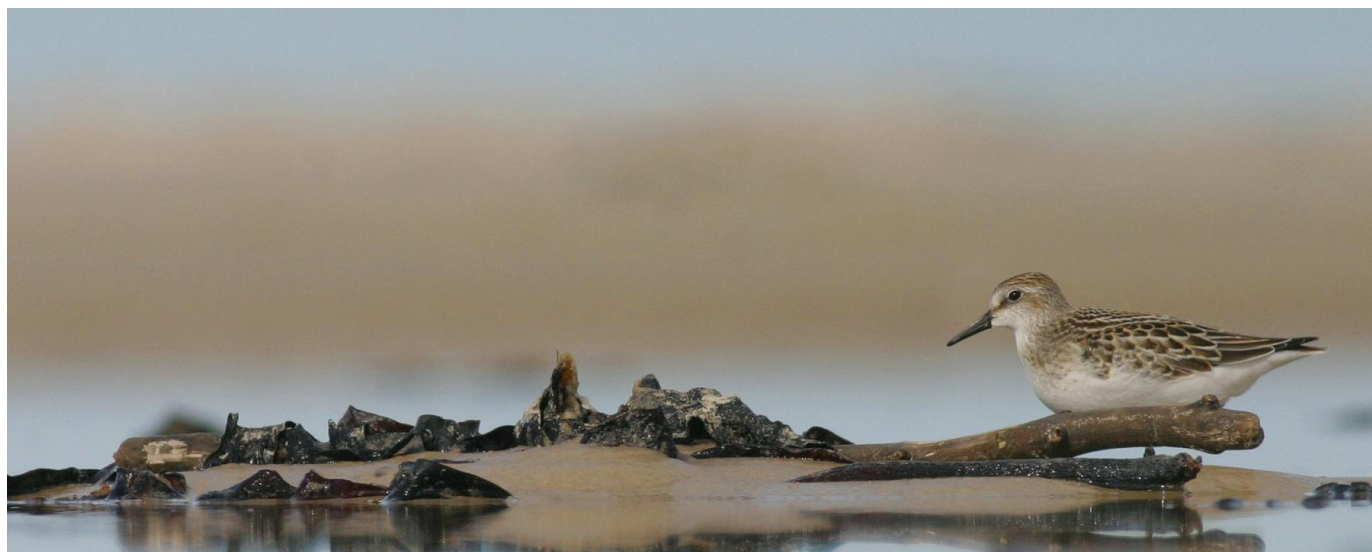

DOF - Dansk Ornitologisk Forening

På maven for fuglene

Den nordjyske fuglefotograf Søren Kristoffersen er mest til kyster, kravleteknik og kameragrej, der vejer så lidt som muligt. Hans plets kud af fuglene i deres sande miljøer hører derimod til i den tunge ende af kvalitetsskalaen.

Hvis man vil se vadefugle i øjnene og som fotograf vise verden, hvordan vimse vadere virkelig er i deres terræn, må man spille rollen som sæl for en stund. For det er nede på maven i fornuftigt regntøj tæt på brændingen og i et atelier så forblæst, at man må støtte sig til havstokken, at de virkelige plets kud af kystfuglene findes. Det er i hvert fald den nordjyske fuglefotograf Søren Kristoffersens erfaring. Han har udviklet sin helt egen vinkel på det at ligge en dag ved stranden tæt på badebyerne Blokhus og Løkken.

Hvis man vil fotografere vadefugle, må man ned på maven for at skaffe sig de vinkler, der yder fuglene størst retfærdighed. Her fotograferer Søren Kristoffersen en Bairdsryle i Skagen. Foto: Benny Kristensen.

Det gør han så, sådan lidt af vejen med udgangspunkt fra Rødhus Strand og hinsides højsæsonen for badenymfer og strandløver, der er trukket væk, når fotografen ankommer. August og september er hans store måneder derude, men hele efteråret kan havet og fugletrækket kaste motiver af sig på boulevarderne af sand i bunden af Jammerbugten.

Af sted med udsigt til opskyl

I sensommeren og først på efteråret er jeg meget ofte på kysten ved Rødhus Strand og nordpå, for pludselig er der flokke af rylere i sigte. Eller også er der rastende kobbersnepper, kjoever eller knortegæs, som lige er landet efter deres træk fra arktiske områder. Og måske er jeg heldig med dværgmågerne, siger Søren Kristoffersen, der i september 2007 fandt en tyknæbbet dværgryle, som søgte føde på stranden ved Rødhus.

Lille kobbersneppe, 3. september 2006, Rødhus Strand. En dag med godt træk af vadefugle kom denne flok slingrende fra side til side på grund af kraftig vind. Og til sidst kom kobbersnepperne tæt på i perfekt lys. Foto: Søren Kristoffersen.

Men ved aldrig med den strækning. Der er fugletomme perioder, og så er der summende, livlige dage, da alt kan ske. Hvis en tidlig nordvestenhylar har kastet godt med opskyl ind på stranden i form af tang, alger, snegle og alt godt fra havet, hvorpå vinden løjer af, så er det ofte godt. Det er med fuglefotografering på Vestkysten som med rav. Det er vejr, vind og havstrømme, der serverer mulighederne for at få gevinst, siger Søren Kristoffersen, der er en af de danske fuglefotografer, som for alvor har demonstreret, at fotos af vadefugle skal hentes hjem for enden af en kravlende pürch, hvor man er i øjenhøjde med sit motiv.

Kærløber i ly hos fotografen

En af mine helt store fotooplevelser er fra det forgangne efterår, hvor jeg lå og kravlede efter en kærløber, som fouragerede sammen med en flok blandede ryler på Rødhus Strand. Jeg var efterhånden blevet en del af miljøet efter at have kravlet rundt blandt rylerne i en halv times tid, og den lille kærløber var efterhånden helt ligeglad med min tilstedeværelse. Når den kom i vejen for en af de større almindelige rylers fouragering, blev den resolut puffet væk. På et tidspunkt blev det for meget for kærløberen, og den løb hen og gemte sig i ly af min linse. Her kunne jeg så ligge og betragte den på en halv meters afstand. Det var stort, fortæller Søren Kristoffersen.

Kærløber, 24. august 2010, Rødhus Strand. Da fotografen lå på maven og lignede en sæl, var vadefuglen helt tryk ved ham. Til sidst var den inde på en halv meters afstand. Foto: Søren Kristoffersen.

Han har også kravlet ud mod Grenen. Det var en forårsdag på morgentræk ved Skagen Nordstrand.

Trækket ville ikke rigtigt komme i gang, og ude på en lille sandtange stod en flok splitterner og var meget forårskåde. Så jeg trak i mit regntøj og begyndte at kravle, fortæller fotografen. Det må have været et komisk syn for de andre fuglekiggere oppe i klitrækken at se sådan en skør fotograf kravle rundt i vandkanten og lege sæl. Men der kom fine adfærdsbilleder af ternerne med hjem, så pyt med at jeg var genstand for lidt undren, siger Søren Kristoffersen.

Splitternes, 25. april 2010, Skagen Nordstrand. Tidligt på foråret er splitternerne optaget af at kurtisere. Det kan man som fotograf udnytte ved at kravle tæt på fuglene. Det er sikkert splitternes fra Kattegats største koloni på Hirsholmene, som denne aprildag stod på Nordstranden og lod sig fotografere. Foto: Søren Kristoffersen.

Viden og held følges ofte ad

Den 39-årige nordjyske mesterfotograf er født i Brovst, ikke langt fra den klassiske fuglelokalitet Ulvedybet, men han er opvokset i Aalborg, hvor han i det daglige arbejder som lærer på en skole for elever med autisme. Ganske vist er han bybo, men der er kun en times transport fra hans adresse i Nørresundby til nogle af Danmarks absolut bedste terræner for fugle og fotografer, nemlig Vejlerne, Hanstholm, Bulbjerg, Vildmoserne og toppen af det hele, Skagen.

Pomeransfugl, 19. august 2007, Skagen. Efter et langt træk fra de nordskandinaviske ynglepladser rastede denne unge pomeransfugl halvt skjult i en fordybning i sandet på Grenen. Foto: Søren Kristoffersen.

Kursen kan med fuglefordele sættes hele kompasset rundt, når der er fritid og fotografering forude.

Jeg er for det meste ret systematisk, når jeg tager ud med mit kamera, og jeg ved i reglen, hvad jeg kører af sted for at opsøge. Efter mange år som feltornitolog er det blevet lettere at opsøge heldet, der nu engang ofte er nøje forbundet med viden. Det er en kæmpe fordel at vide, at rørhøgen er meget aktiv den første uge, hvor den er på plads i sit territorium efter en lang vinter i Sydens sol, og at den herefter lever en mere anonym tilværelse. Vil man fotografere rørhøge, må man derfor slå til, når rovfuglenes adfærd giver de bedste muligheder. Og lykkes det ikke den ene sæson, ja så må man tilbage og prøve igen det efterfølgende forår, siger Søren Kristoffersen, der bruger stort set alle sine ferier på at fotografere fugle i udlandet.

Men han synes, at Danmark er et fremragende fotoland, der både giver muligheder for en hurtig udrykning med en ofte kort kontakt med eksotiske, sjældne fugle, mens der også er spillerum for fordybelsen i selskab med indfødte ynglefugle.

Håndholdt med lette linser

I sommeren 2008 brugte jeg mere end 40 timer i selskab med et nordjysk par hedehøge. Her var det afgørende at studere fuglenes vaner og rytme i løbet af dagen. Jeg fik placeret min bil, der blev brugt som fotoskjul, mest hensigtsmæssigt i forhold til fotos af rovfuglenes adfærd, og så var det bare om at vente på de rette øjeblikke. Alle fugle har vaner, og kan man afkode dem, har man som fotograf et pænt forspring, siger Søren Kristoffersen, der har bevægelighed, lethed og listesko blandt sine fotografiske kodeord.

Hedehøg, 18. juli 2008, Øland. Danmarks nordligst ynglende hedehøge havde deres rede nær en landevej. Det benyttede Søren Kristoffersen sig af, da han i flere uger jævnligt fulgte de elegante rovfugle på tæt hold. Foto: Søren Kristoffersen.

Min tilgang til naturfotografiet handler meget mere om mobilitet end om kostbart udstyr. Jeg bruger en let og handy linse, som jeg kan trave rundt med over skulderen uden at blive alt for mør, og som kan betjenes hurtigt og håndholdt. Jeg har gode erfaringer med at kunne fange et motiv, som pludseligt opstår, og som hurtigt er væk igen. Derfor bruger jeg stort set aldrig stativ, og derfor vejer min linse ikke flere kilo. Hvis jeg havde arbejdet med stort og tungt udstyr på stativ, havde jeg næppe fanget den thorshane, som jeg ud af øjenkrogen så var ved at blive fanget af en bølge, siger den nordjyske fotograf.

Landskabet bør med i billedet

Den største tilfredsstillelse oplever jeg, når jeg har et klart mål, som jeg forfølger, og når efter lang tids ihærdig venten. For eksempel sad jeg i fire timer og ventede på en tredækker i Vesløs Vejle. Jeg havde udset mig et område, som jeg forventede fuglen ville finde tiltrækkende, og så havde jeg placeret mig i bilen med frit udsyn til stedet. Nu var det bare med at vente og tro lidt på heldet. Pludselig fik jeg besøg af

tredækkeren, der begyndte at spille ved højlys dag, og jeg kunne tage glad hjem efter en unik oplevelse og med billeder af en spillende tredækker på dansk jord, siger Søren Kristoffersen.

39-årige Søren Kristoffersen fra Aalborg er mest kysternes og kystfuglenes mand. Her giver han en nødstedt søkonge en håndsækning. Foto: Peter Hedegaard Kristensen.

Fuglefotografen fra Aalborg søger ofte inspiration blandt udenlandske kolleger. Den finske kultur udi fuglefotografering er i en klasse for sig, hvad angår sprøde, klare billeder, mener han. Og så er han fascineret af den franske landskabsfotograf Yann Arthus-Bertrand, der har en evne til at isolere et smukt motiv ud fra en ellers kaotisk helhed, når han fotograferer fra helikopter.

Thorshane, 29. oktober 2008, Skagen. Hvor havene mødes omkring Grenen, blev denne thorshane fanget af fotografen, netop da bølgerne slog sammen. Vel i land begyndte den tillidsfulde vadefugl at jage insekter i strandkanten. Foto: Søren Kristoffersen.

Da jeg i sin tid overeksponerede mine første dyrt købte dias, var der ikke så mange danske fuglefotografer, som leverede billeder til bladene, og internettet eksisterede ikke. Dengang var det blandt andre fotografer som Erik Thomsen og Lone Eg Nissen, der var mine kilder til inspiration. De havde tit landskabet og miljøet med i deres billeder, og det har jeg altid sat stor pris på, siger Søren Kristoffersen.

Fra diastiden til digitaltiden

Hans interesse for at fotografere begyndte tidligt. Som 12-årig havde han lånt sin fars spejlreflekskamera med på en lejrskole til Færøerne. Her rakte de 2 gange 36 billeder ikke langt, og da slet ikke, da han sprang den ene film ved at spole den tilbage uden at holde den lille knap inde først.

Det var ikke fordi, at jeg kom hjem med en masse gode billeder, men det var nok fornemmelsen for dét at isolere et motiv fra dets omgivelser, der allerede dengang fascinerede mig. Jeg tror, jeg købte min første telelinse i 1989. Det var den klassiske 400 millimeter Novoflex med pistolgreb, fortæller Søren Kristoffersen.

Men diastiden er forbi, og de gamle dinosaurer, lysbillederne, er stort set døet ud. Vi befinder os i digitaltiden med dets muligheder for at være hurtig på grænsen til det utålmodige. Her kan man tage et billede under en rejse i Langtbortistan, eller man kan fotografere i et hvilket som helst dansk fugleområde, og vupti, få timer senere kan billederne være farvebehandlet og tilgængelige på internettet for alle på hele kloden, der har adgang til en computer med internet.

Det var først, da jeg fik mit digitale spejlreflekskamera, at jeg følte, at jeg rigtig lærte noget. Der var pludselig direkte respons på mit arbejde i felten, og på fotofronten er jeg langt mere praktisk end teoretisk. I mine øjne er der tale om et håndværk, når man tager fuglebilleder, selv om man indimellem rækker ud efter det kunstneriske, siger Søren Kristoffersen.

Teknikken bliver bedre og bedre, og udviklingen er næppe stoppet. Men det betyder ikke nødvendigvis, at det bliver lettere at tage billeder. I dag skal der meget mere til for at tilfredsstille betragterens øje end for blot få år tilbage. Jeg tror derfor, at beskuerens kritiske sans vil blive skærpet i takt med de tekniske landvindinger og overfloden af fuglefotos på internettet. Derfor er man som fotograf også nødt til at blive mere selvkritisk, når man udvælger sine billeder til offentliggørelse. Der har vi alle en udfordring, siger fuglefotografen.

Splitternes, 25. april 2010, Skagen Nordstrand. Tidligt på foråret er splitternerne optaget af at kurtisere. Det kan man som fotograf udnytte ved at kravle tæt på fuglene. Det er sikkert splitternes fra Kattegats største koloni på Hirsholmene, som denne apriisdag stod på Nordstranden og lod sig fotografere. Foto: Søren Kristoffersen.

 Dato:
01. 01. 2011

 Skrevet af:
Jan Skriver

 Fotos af:
Benny Kristensen
Peter Hedegaard Kristensen

Søren Kristoffersen

 Emner:
PORTRÆTTER

 Tags:
FOTO, FOTOGRAF, FUGLEFOTOGRAF